

Selectiemethode Burgerraad

Naar een idee van ‘De gelote Burgerraad’, een groep Amersfoorters die zich hard maakt voor het versterken van de lokale democratie, is in het voorjaar van 2025 een eerste Burgerraad gehouden. Het is de bedoeling de komende drie jaar met zo’n Burgerraad te experimenteren, en als dat een succes wordt in 2028 over te gaan tot de instelling van een permanente gelote Burgerraad.

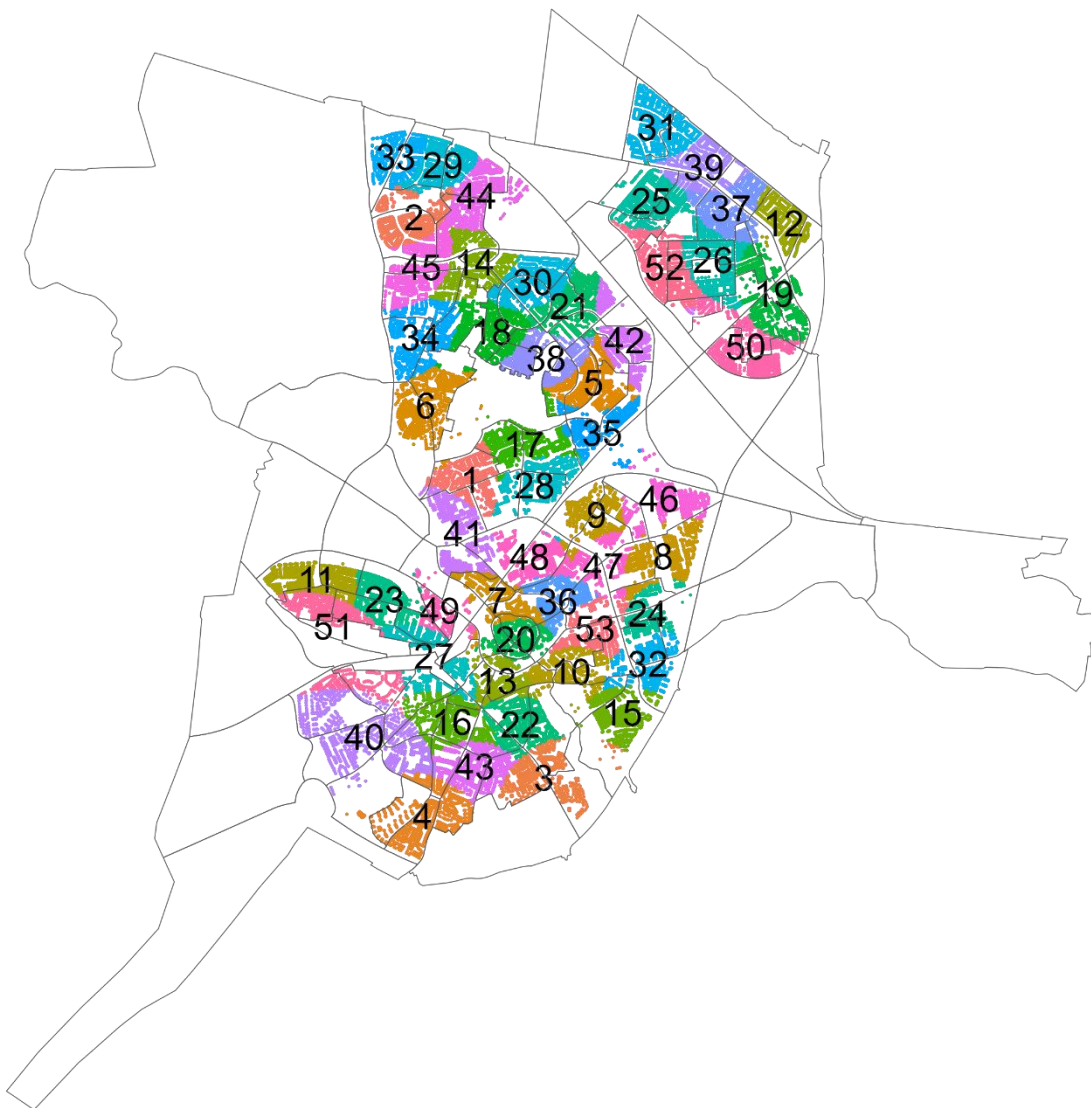
Een belangrijk onderdeel van het proces is de manier waarop (mogelijke) deelnemers worden geselecteerd. Hoe hebben we dat bij deze eerste Burgerraad aangepakt?

Stappen

Alle bewerkingen en berekeningen zijn uitgevoerd met behulp van het open-source statistische softwarepakket R.

1. In beginsel komen alle Amersfoorters van 16 jaar en ouder in aanmerking voor een uitnodiging. We starten dus met een uittreksel uit de Basisregistratie Personen (BRP) met al deze inwoners, exclusief degenen met een geheim adres;
2. Het Burgerinitiatief kwam zelf met een voorstel voor een optimale omvang van de Burgerraad. Hiervoor gebruiken ze de Wet van Taagepera (derdemachtswortel van de populatie). Dat leidt tot een aantal van 54 deelnemers;
3. Om deze 54 deelnemers een zo goed mogelijke afspiegeling te laten zijn van alle Amersfoorters is gekozen voor een optimale geografische spreiding. Dat betekent dat we alle potentiële deelnemers in 54 geografische clusters gaan indelen, waar dan per cluster één van hen uiteindelijk zitting zal hebben in de Burgerraad;
4. Vanwege het uitgangspunt dat inwoners het meest op elkaar lijken als ze dicht bij elkaar wonen brengen we alle bewoners van het buitengebied (dat we definiëren als buurten buiten de bebouwde kom) in een aparte cluster onder. Iemand die in het buitengebied in het oosten van de gemeente woont heeft waarschijnlijk meer kenmerken gemeen met iemand uit het buitengebied in het westen dan met de bewoners van de nabijgelegen bebouwde kom;
5. Van alle overige Amersfoorters koppelen we de geografische x- en y-coördinaten uit de Basisadministratie Gebouwen (BAG) aan hun woonadres. Op basis hiervan gaan we de resterende 53 clusters samenstellen;
6. Het algemene idee van clustering is de boel zodanig in te delen dat de onderlinge gelijkenis (in ons geval: kleinere afstand) binnen de groepen zo groot mogelijk is en/of de gelijkenis met alle anderen zo klein mogelijk. Een aanvullende eis voor ons is de gelijke omvang van alle clusters. Iedere uiteindelijke deelnemer aan de Burgerraad vertegenwoordigt zo evenveel andere burgers (op de deelnemer uit het buitengebied na dan);

7. Het clusteralgoritme dat wij gebruiken is *balanced_clustering* uit het R-package (module) *anticlust*. Anders dan bij de meeste algoritmen kun je hier vooraf bepalen dat de methodiek groepen van gelijke grootte moet opleveren;
8. Toepassing van het algoritme geeft het volgende resultaat. De clusters zijn alle 53 even groot en verder lijkt het ook te doen wat het moet doen (alleen bij de verdeling tussen clusters 3 en 15 is de indeling niet optimaal omdat een klein deel van cluster 3 aan de andere kant van de beek is terechtgekomen bij park Randebroek).

9. Vanuit ieder cluster trekken we vervolgens een steekproef van 200 inwoners en die geven we tegelijk willekeurig een rangnummer mee. Onze inschatting is dat we per groep van 200 in ieder geval uiteindelijk één inwoner bereid vinden deel te nemen aan de Burgerraad;

10. Al deze 10.800 (54 x 200) Amersfoorters benaderen we schriftelijk met de vraag of zij in beginsel deel willen uitmaken van de Burgerraad en beschikbaar zijn op de geplande momenten. De brief gaat vergezeld van een uitgebreide toelichting over de bedoeling en de opzet daarvan en het onderwerp waarover de raad zich moet buigen. Ook lichten we toe hoe de verdere selectieprocedure verloopt;
11. Van alle positief reagerende kandidaten wordt uiteindelijk voor ieder gebied degene met het laagste rangnummer gecontacteerd. Als de persoon met het laagste rangnummer toch niet wil of kan deelnemen, wordt de persoon met het op twee na laagste rangnummer uitgenodigd. Dit gaat zo door totdat er één persoon per gebied is geselecteerd.